

چهاردهمین سالگرد وفات محمد هاشم زمانې شاعر آزاده و ملی کشور

بیستم ماه جوزای امسال (مطابق با دهم جون) مصادف است با چهاردهمین سالگرد وفات محمد هاشم زمانې شاعر، نویسنده و شخصیت مبارز و ملی کشور. محمد هاشم زمانې در سال ۱۳۰۷ هجری شمسی مطابق ۱۹۲۸ میلادی در کنر افغانستان دیده بدنیا کشود. پدرش غازی میرزمان خان کنری، سر لشکر و فاتح جبهه چهارم جنگ استقلال افغانستان و یکی از نزیکترین دوستان و حامیان اعلیحضرت غازی امان الله خان بود. هنوز شش ماه از تولد زمانې نگذشته بود که پدرش را در یک توطئه استعمار انگلیس و عمال داخلی شان که برای سرنگونی دولت امانی چیده شده بود، از دست داد.

محمد هاشم زمانې تعلیمات ابتدائی اش را در خانه و مسجد از علمای وقت حاصل نموده و هنوز پا به سن ۱۲ سالگی نگذاشته بود که در سال ۱۳۲۴ شمسی از طرف رژیم وقت با بیش از یکصد نفر از اعضای خانواده اش، چون زندانیان سیاسی دیگر، بدون کدام جرم و محاکمه، به انتظاریک سرنوشت نامعلوم به زندان جهنمی دهمزنگ فرستاده شد.

محمد هاشم ۱۳ سال از ایام نوجوانی اش را همراه با اعضای خانواده اش در سلولهای تاریک و نمناک زندان دهمزنگ سپری نموده و در همانجا بود که با تعدادی از زندانیان سیاسی دیگر چون خانواده مرحوم غلام نبی خان چرخي، یعقوب خان غوندې مشر، سرحدار عبدالغفار خان، سرور جویا، داکتر محمودی، خانواده ناظر- صفر، فرقه مشر غلام نبی خان (مشهور به چپه شاخ) و شخصیت های دیگر معرفی و هم صحبت شد. او در زندان به آموختن علوم مروجه پرداخت و افتخار شاگردی و هم صحبتی مشروطه خواه و شخصیت ملی و سیاسی، بابا عبدالعزیز الکوزی، و علمای دینی دیگر چون شیخ بهلول ایرانی و مولانا محمد اکرم کاکاخیل نصیبش گشت.

زمانې که در زندان به اثر امراض گوناگون و سوء تغذی شاهد مرگ بیش از ۲۸ تن از اعضای خانواده اش بود، اولین اشعارش را در زندان سرود، مجموعه این سروده ها بعداً در کتاب «زندانی احساس» جمع آوری شده و به چاپ رسید.

ځنځير د ظلم شلپيري مظلومان آزادي
پدې ځنځير د ظلم ظالمان بنديانوي
د ظلم ځنځير زنگ شه د ظالم جادو ماتيري
اوس خونه د جادو همدا خواران ويرانوي

زمانی با خانواده اش بعد از سپری نمودن ۱۳ سال حبس سیاسی، به هرات تبعید شده، و تا سال ۱۳۴۳ هجری شمسی و انفاذ قانون اساسی جدید برای مدت هشت سال در تبعید داخلی بسر برد.

اشعار، مضامین و پارچه های ادبی شادروان محمد هاشم زمانی در روزنامه ها، هفته نامه ها و مجلات انوقت وطن مانند انیس، هیواد، اصلاح، وړانگه، سیستان، طلوع افغان، بیدار او اتفاق اسلام بنشر رسیده است.

زمانی در دهه دیموکراسی مصروف مبارزه قلمی بوده، و در لویه جرگه دوره جمهوریت داؤد خان بخیث وکیل کنر اشتراک نمود. محمد هاشم زمانی در اواخر سال ۱۹۷۹ میلادی به پشاور هجرت نموده و جهاد قلمی اشرا آغاز نمود.

چه افغان سره ډغـرې چا وهلې
د مرگ خړیکه یې د سر نه راختلې
لږ ځیدلې رپیدلې کـریدلې
په کوپـره د ماغزو یې ساختلې

اولین اثر چاپ شده دوران جهاد زمانی «قطبی خرس» به انگلیسی ترجمه شده و بعداً برگدان قسمت های از آن بزبان های فرانسوی، ایتالیوی و هسپانوی هم بنشر رسید.

زمانی در دوران جهاد ضمن تپ و تلاش برای آزادی کشور عزیز و اشتراک در کنفرانس ها و مجالس بین المللی به کشور های متعدد سفر کردند، و در سال ۱۹۸۷ بعد از یک حمله قلبی به امریکا آمده در شهر هیوارد، منطقه بی ایریای سانفرانسیسکوی ایالت کالیفورنیا مسکن گزید. زمانی با وجود حمله دوم قلبی و سکتة مغزی در سال ۱۹۹۰ که منجر به فلج یکطرفه و معیوبیت فزیکمی شد، تا آخرین رمق حیات با حوادث و اوضاع افغانستان در ارتباط ماند و به فعالیت های ادبی و فرهنگی اش ادامه داد.

مشکلاتو کې به ځان خپل امتحان کړم
په همت به هر مشکل ځان ته اسان کړم
په مجمر کې د وطن د مینې خپل به
سپیلنی د نظر دود به یې خپل ځان کړم

شادروان محمد هاشم زمانی همیشه آرزو داشتند که در صورت بهبودی نسبی حالت صحی اش به وطن برگشته و به خدمت مردم رنج دیده و عذاب کشیده اش ادامه دهد.

توره شپه اوږده د جهل سبا کیږي
د پوهنې لمر را خپري رڼا کیږي

www.ZamaniFamily.org
www.ZamaniFamily.com

Info@zamaniFamily.org

[You Tube Channel](#)

چرته غل- غدو بیا خان شي پتولې

مخ د غل- غدو توریري رسوا کیري

آثار چاپ شده شادروان محمد هاشم زمانی عبارتند از زندانی احساس، قطبی خرس، سپری خوره بلا، دآزادی مشال، روسی بنامار، دآزادی آرمان، خواره گلونه، دسولې زمزمی، زخمی زړه، زندانی خاطرات، لویه قربانی (جلد اول)، لویه قربانی (جلد دوم) و پرزندانی خاطراتو تبصری.

شاعر، نویسنده، و شخصیت و طندوست، مبارزو مسلمان محمد هاشم زمانی شب جمعه دهم ماه جون ۲۰۰۵ به اثر حمله قلبی به عمر ۷۲ سالگی داعیه اجل را لیبیک گفته ازین جهان فانی چشم بست، و جنازه مطابق به وصیت شان به افغانستان انتقال و در مسکن آبائی شان کنربخاک سپرده شد.

زه به یم او یا به نه یم

دا خزان وطن به مې بهارستان شي زه به یم او یا به نه یم

زاغان ځی ورداخل به بلبلان شي زه به یم او یا به نه یم

اولسونه شاته نه، په مخ روان وي

افغان ولس به مخکی هم روان شي زه به یم او یا به نه یم

یادشان گرامی و روان شان شاد باد!

چند آهنگ از اشعار شادروان محمد هاشم زمانی:

http://zamanifamily.org/?page_id=25

(پایان)

www.ZamaniFamily.org
www.ZamaniFamily.com

Info@zamaniFamily.org

[You Tube Channel](#)